

FRED OG FRIHET

nr. 2/2020 | Nyhetsbrev fra IKFF/WILPF Norge

LEDER

Av Britt Schumann

Takk til alle for et spennende og godt gjennomført landsmøte på zoom. Jeg er både rørt og ydmyk overfor lederoppgaven dere har pålagt meg. Jeg er svært takknemlig for å kunne samarbeide med et så dyktig team, og ser fram til et spennende år. I mitt yrkesliv arbeidet jeg i mange år med internasjonale spørsmål, og er derfor svært glad for å kunne delta i en så spennende og givende internasjonal organisasjon som IKFF/WILPF.

Colombia

Sist uke deltok jeg i et ZOOM møte arrangert av WILPF hvor representanter fra våre søsterorganisasjoner LIMPAL Colombia og LIMPAL Argentina snakket om situasjonen i sine land. I Colombia brøt det nylig ut kraftige

Nærmere 10 000 soldater skal være ute av landet innen 11. september, 20 år etter angrepene på Tvillingtårnene i New York, som utløste USAs offensiv mot Afghanistan.

I utgangpunktet burde en avslutning av krigen i Afghanistan være en positiv nyhet, men slik situasjonen er i Afghanistan møtes President Bidens avgjørelse med uro. Den afghanske regjeringen er ikke i havn med noen god fredsavtale med Taliban, og WILPF Afghanistan har påpekt at kvinner i svært liten grad deltar i forhandlingene, verken på regjeringens eller Talibans side.

Frykten er at dersom Taliban får stor makt etter USAs og NATOs uttrekking, vil situasjonen for afghanske kvinner forverres, og rettighetene og mulighetene de tross alt har oppnådd i ly av det internasjonale nærværet vil stå i fare. WILPF krever at det internasjonale samfunnet må bidra til å styrke Afghanistans sivilsamfunn og at kvinner blir aktive deltakere i fredsprosessen for å sikre økt likestilling og fred i Afghanistan.

Basepolitikken en saga blott

Her hjemme har det nylig blitt avslørt at våre myndigheter er i ferd med å gå bort fra

demonstrasjoner og streik utløst av en ny skattelov. Loven vil slå svært hardt ut mot en befolkning som i utgangspunktet har lite å rutte med fra før.

Demonstrantene ga uttrykk for generell frustrasjon over ulikhetene, den vedvarende volden folk er utsatt for og treghetene i gjennomføringen av fredsavtalen som ble inngått i 2016 mellom regjeringen og geriljaorganisasjonen FARC.

Demonstrasjonene ble slått ekstremt hardt ned på av politi og væpnete sikkerhetsstyrker. I skrivende stund er 34 personer døde, 87 har forsvunnet og over 1000 personer er alvorlig skadet, 900 skal være ulovlig arrestert. Det meldes om flere voldtekter.

LIMPAL er en av de mange organisasjonene som deltar aktivt i demonstrasjonene og aksjonene mot politibrutalitet og militarisert vold. De har sendt ut en internasjonal appell med bønn om støtte til Colombias kamp for menneskerettigheter og mot militarisert vold.

Afghanistan

I det siste har det vært mye oppmerksomhet rundt planene om å trekke styrkene ut fra Afghanistan etter 20 års militært engasjement fra USA og NATO, hvor Norge også er involvert.

basepolitikken som Norge har hatt siden Einar Gerhardsen meldte oss inn i NATO i 1949. En betingelse har vært at det ikke skulle opprettes baser verken for utenlandske styrker eller atomvåpen på norsk jord i fredstid.

En ny avtale med USA er nå i ferd med å sette denne politikken i fare. USAs forsvar skal få tilgang på betydelige områder inne på flyplassene Rygge, Sola og Evenes. Amerikanske soldater får her eksklusiv tilgang til områdene, med fri inn- og utreise med våpen og utstyr. Hvis de begår kriminelle handlinger innenfor eller utenfor området, kan de bare straffeforfølges etter amerikansk lov, norsk lov vil bare gjelde ved svært grove forbrytelser.

Med tanke på vår nærhet til vår store nabo i øst hvor dagens regime blir stadig mer autoritært og brutalt, er det ikke vanskelig å tenke seg at USAs økte nærvær i Norge vil innebære en sterk risiko for oss. Den såkalte sikkerhetspolitikken har utviklet seg til en sterk usikkerhetspolitikk. Stortinget skal avgjøre den nye forsvarsavtalens skjebne. Vi må gjøre hva vi kan for at den ikke blir realitet.

I følge IKFFs nye rekrutteringsplan skal vi arbeide mot å bli en landsdekkende organisasjon. Jeg ser fram til at vi får med de nordligste fylkene. Det er der usikkerhetspolitikken kjennes sterkest på kroppen.

HVORFOR JEG MELDTE MEG INN I IKFF

Av Elin Fossen, IKFF Oslo/Viken

Jeg har lenge vært opptatt av krig og fred i verden og den ulykke og forferdelse som krig fører med seg for folk flest. Ikke minst gjelder dette krigene som har vært i «nyere tid» i Midtøsten; kriger som USA og europeiske land, inkludert Norge, har bidratt til heller enn å jobbe mot og forhindre.

Disse krigene har styrket min overbevisning om hvor viktig det er å unngå å bruke krig, så langt som råd er, for å løse en konflikt. Krigene i Afghanistan, Irak og ikke minst i Libya, alle tre kriger som USA og vesten har bidratt til, har virkelig vist oss hvor destruktivt det er å bruke krig for å løse konflikter.

I tillegg mener jeg at det er viktig å jobbe mot at Norge i stadig større grad knyttes til USA og deres militærstrategi, noe som blant annet bidrar

IKFF er i denne sammenhengen en alternativ stemme som jobber for dialog og for å bygge broer og for å ha en mindre konfronterende linje mot Russland i nordområdene. Akkurat dette problemområdet, som handler om hvilken rolle Norge skal ha i konflikten mellom USA og Russland, mener jeg er svært viktig å ha fokus på i tida som kommer. Her trengs grundigere analyser av både årsaker til konflikten og alternative måter å tenke konfliktløsning på, ikke minst for å bryte opprustningsspiralen. Det er viktig av hensyn til vår egen sikkerhet og verdensfreden at vi bidrar til å dempe denne konflikten heller enn å bidra til å akselerere den.

IKFF, som en partiuavhengig organisasjon som jobber for å avskaffe årsaker til krig og for å løse konflikter i verden på fredelig vis, er viktigere enn på lenge. Når trenden i tida er å satse på konfrontasjon framfor diplomati, uten vilje til å se en konflikt fra motpartens perspektiv, er slike motstemmer som IKFF representerer svært viktige.

Det føles fint å være med i en slik solid organisasjon som IKFF er, som jobber med saker som både er interessante og livsviktige for mange mennesker på jorda. Det er både lærerikt og meningsfullt å delta i et forum der slike temaer diskuteres. Det å være med i IKFF ser jeg på som en mulighet til å kunne bidra med en alternativ stemme i samfunnsdebatten. Jeg selv valgte å melde meg inn etter å ha lest et innlegg av en IKFF-representant i en avis, som nettopp handlet om hvor feil det er å alltid tenke militære løsninger av konflikter i verden. Jeg mener for øvrig at aviser, og gjerne lokalaviser, er en viktig kanal å bruke for å gjøre IKFF kjent blant folk og slik også kanskje rekruttere nye medlemmer.

til å uthule norsk basepolitikk. Slik jeg ser det er vår sikkerhet avhengig av lav spenning i nordområdene og at vi ikke blir en del av USAs aggressive stormaktspolitikk versus Russland. Det handler ikke her om å ta parti for den ene eller andre, men om å søke samhandling og samarbeid med andre land så lenge dette ikke går på bekostning av vår selvstendighet og vår sikkerhet.

Lokalpressen er vel så viktig å bruke som riksavisene.

VEL OVERSTÅTT LANDSMØTE 2021!

IKFFs landsmøte 2021 ble avholdt 16.-18. april 2021. Som i 2020 måtte vi arrangere det som et videomøte, hvor deltakerne kunne snakke sammen, se hverandre og også se felles dokumenter. Møtet fungerte godt, men det var enighet om at vi alle gleder oss til den dagen vi igjen kan samles på vanlige fysiske møter – både landsmøter og andre møter.

Landsmøtet behandlet de faste landsmøtesakene, beretninger, regnskap, arbeidsplan, budsjett, uttalelser og valg – i tillegg til tre større saker:

- Forholdet mellom atomkraft, atomavfall og atomvåpen
- Framtidig organisering av IKFF
- Plan for rekruttering i IKFF

Referatet fra landsmøtet kan lastes ned fra hjemmesidene, <https://www.ikff.no/wp-content/uploads/2021/05/REFERAT-fra-IKFFs-landsmote-2021.pdf>

Og ny arbeidsplan kan lastes ned fra <https://www.ikff.no/wp-content/uploads/2021/05/Nasional-arbeidsplan-2021-2022-.pdf>

Landsmøtet startet med et seminar fredag 16. april om forholdet mellom atomkraft, atomavfall og atomvåpen. IKFF har i flere tiår vært en av de som setter disse tre sakene i sammenheng – og som er mot å satse på atomkraft. Dette var hovedtema i Fred og Frihet nr 1/2021, https://www.ikff.no/wp-content/uploads/2021/03/fred-og-frihet-nr-1_2021-1.pdf.

Se også <https://www.ikff.no/avvikling-av-norske-atomanlegg/>.

Alle landsmøtedokumentene ligger under fanen «organisasjon» på IKFFs hjemmeside, <https://www.ikff.no/landsmote/>.

Det blir en spennende landsmøteperiode for IKFF med mange nye utfordringer for oss alle.

TRE UTTALELSER FRA IKFFs LANDSMØTE

Militarismen fremskynder klimakrisen og truer sikkerheten

Internasjonal kvinneliga for fred og frihet (IKFF) etterlyser en offentlig diskusjon om hvilken retning NATOs offensive politikk fører oss, og foreslår en ny bredt sammensatt forsvarskommisjon og et nytt nedrustningsutvalg. Dette er sentralt i de uttalelser som ble vedtatt på landsmøtet i IKFF 17-18.april.

Økt militarisering av Nord-Norge truer Norges sikkerhet.

I tillegg til ubåtbasen ved Grøtsund havn utenfor Tromsø, har Norge nå undertegnet en baseavtale med USA som i nord også omfatter flyplassen Evenes og orlog-basen Ramsund. (Avtalen må godkjennes av Stortinget.) Dette bidrar til økt militarisering og høyere spenning i Nord-Norge. Det er også i strid med tidligere norsk praksis om å unngå utenlandske styrker stasjonert på norsk jord i fredstid.

Den militære opptrappingen i nord har utløst diskusjon blant norske politikere og forsvarsforskere om strategier for norsk sikkerhet. Det viser at det er behov for å gjenopprette viktige politiske organer for

Tormod Heier, oberstløytnant i Hæren og professor i statsvitenskap, skriver i sin rapport *Norden som lavspenningsområde – hva kan Norge gjøre?* fra 2020 at «Tillit i Nordområdene må bygge på gjensidige forventninger om å avstå fra fiendtlig adferd. Bare på den måten skapes normer for konfliktløsning som gjør militær maktbruk upassende og illegitim. Ambisjonen bør være at Norden igjen, som under den kalde krigen, styrker rollen som brobygger mellom øst og vest.»

Oddmund Hammerstad, tidligere statssekretær (H) i Forsvarsdepartementet, gir også uttrykk for bekymring over den økende spenningen i nord. Dette skriver han om i en artikkel i NS nordnorsk Debatt. Han er redd eskaleringen kan komme ut av kontroll, slik at de involverte ikke lenger respekterer internasjonale regler og militær «code of conduct».

IKFF mener at militær maktbruk og maktdemonstrasjon i nord svekker vår sikkerhet og gjør Norge til en mulig arena for konflikt og krig mellom USA og Russland. For å trygge vår sikkerhet må vi bygge videre på den lange

strategidiskusjon. Norge trenger en ny bredt sammensatt forsvarskommisjon og et nytt nedrustningsutvalg.

tradisjonen med fredelig folk – til folk samarbeid mellom Norge og Russland.

NATO på kollisjonskurs med FN

Internasjonal kvinneliga for fred og frihet etterlyser en offentlig diskusjon om hvilken retning NATOs offensive politikk fører oss. Vi mener at det er en myte at NATO skaper sikkerhet, av flere grunner. Samlet er landene ansvarlig for rundt 62 prosent av verdens våpeneksport, også til fattige land og til undertrykkende regimer. Mens verden brukte 19 000 milliarder kroner på militære utgifter i 2019, sto de 30 NATO-landene for vel halvparten av dette, mer enn de neste 163 landene tilsammen. Kriger iverksatt av NATO-land har ført til lidelser, ødeleggelser og politisk kaos langt utenfor det Nord-atlantiske området. Hele regioner er blitt destabilisert. NATO er blitt en katalysator for militarisering av verden.

Militarismen fremskynder klimakrisen. Vi er gått inn i et tiår, hvor internasjonalt samarbeid vil avgjøre jordens framtid. Mens FN leder arbeidet for å stoppe den globale oppvarmingen, har NATO fokus på konflikt, opprustning og krigsforberedelser og leder an i et farlig våpenkappløp. Det holdes stadig karbonintensive krigsøvelser mot navngitte fiendeland. B1b bombeflyene som er stasjonert på Ørland flystasjon bruker så mye som 13 959 liter drivstoff i timen, og USAs forsvar alene bruker opptil 17 milliarder liter fossilt drivstoff i året.

I tillegg kommer utslipp fra alle andre lands militære virksomhet og fra den tunge krigsindustrien. Det militære klimautslippet er enormt – og ødeleggende for mennesker og miljø.

Hva gir mest sikkerhet? FN-pakten skulle få verdens land til å vise forståelse for hverandre og leve sammen i fred og som gode naboer. FN ber nå medlemslandene samarbeide for å forhindre en klimakatastrofe og for å nå FNs bærekraftsmål innen 2030. Halve kostnaden av verdens militære forbruk er nok til å innfri de 17 bærekraftsmålene.

Men NATO har sine egne mål fram mot 2030: å ekspandere økonomisk, politisk og geografisk. Dette fører oss mot en splittet verden hvor statsledere finner det formålstjenlig å bruke hundrevis av milliarder kroner på nye generasjoner atomvåpen og rakettskjold. Midt under koronakrisen annonserer Storbritannia at de vil øke antall kjernefysiske stridskoder med 40%.

1. https://www.sipri.org/sites/default/files/2020-03/fs_2003_at_2019_0.pdf

2. https://www.sipri.org/sites/default/files/2020-04/fs_2020_04_milex_0_0.pdf

Forsvar asylretten

Norge får kritikk fra Høykommissæren for flyktninger (UNHCR) for sin asylpolitikk, og blir bedt om å ivareta menneskerettighetene og flyktningkonvensjonens krav på en bedre måte enn det som gjøres i dag. Som medlem av FNs sikkerhetsråd har Norge et medansvar for å bidra til at de regler og konvensjoner som FN bygger på og arbeider for å ivareta, blir fulgt.

Det haster med å rydde opp i situasjonen for ureturnerbare, papirløse, de som lever i limbo. Forskriften for en engangsløsning for de lengeværende ureturnerbare hilses velkommen, men det er viktig at det fortsatt arbeides for å utvide en slik ordning til å omfatte flere, og til å bli en varig ordning. Det haster med å sette i verk disse endringene:

- Gi papirløse og ureturnerbare tilbake retten til å arbeide.
- Sikre rett til helsetjenester til papirløse og lengeværende ureturnerbare på lik linje med andre samfunnsborgere.
- Sikre enslige mindreårige, også over 15 år, forsvarlig omsorg i mottak i regi av barnevernet, og opphør av midlertidighet etter bosetting.
- Sikre retten til familie ved å bedre regelverket for familiegjenforening og møte UNCHR krav om å følge flyktningkonvensjonens krav til familiegjenforening.
- Innfri NOAS' krav til rettssikkerhet gjennom en endring i UNE, personlig frammøte og på sikt uavhengig domstol for klagebehandling på asylavslag.
- Grunnlovfeste retten til å søke asyl ved ankomst til Norge.

Flere uttalelser kan leses på IKFFs hjemmesider:

<https://www.ikff.no/wp-content/uploads/2021/06/Landsmoteuttalelser-2021.pdf>

PROSJEKT REKRUTTERING

Av Lispet Kristiansen, IKFF Oslo/Viken

IKFF er en organisasjon som har en lang - og viktig - historie bak seg, i kampen mot krig og militarisering av verdenssamfunnet. I dag ser vi at det skjer en økt militarisering i synet på hvordan vi skal oppnå fred. Spesielt Norge og de nordiske landene kan bli offer for en slik militarisering av synet på politikken – dette

Vi bør også opprette stands som et tiltak for å oppnå interesse for fredssaken og på den måten rekruttere medlemmer. Et eksempel på tema kan være militæret som en stor forurensningskilde i verden og i Norge. Dette er et meget viktig tema for unge mennesker og et tema som i øredøvende liten grad er løftet inn i samfunnsdebatten.

fordi vi deler grense med Russland - og derfor kan risikere å bli stående i skvis mellom NATO og stormaktenes behov for en militær løsning på det som er politiske problemer – og derfor bør løses politisk.

I en slik situasjon blir fredsorganisasjonenes arbeid stadig viktigere. De senere årene har medlemstallet i IKFF blitt redusert. Derfor skal «Prosjekt Rekruttering» arbeide frem ideer for å øke antall medlemmer. IKFF Norge ønsker medlemmer i alle aldre velkommen.

En utfordring er å engasjere alle medlemmer til aktivitet. Enkelte steder er det nærmest «en-kvinne-show». Andre steder finnes medlemmer, men ingen aktivitet. Her bør IKFF sentralt gå inn med støtte for å øke den lokale aktiviteten og arbeide sammen med disse medlemmene.

IKFF bør bli mer offensiv og være til stede ute i samfunnet. For eksempel kan synliggjøring gjennom stands være en måte å markere dager og hendelser på som er viktige i et historisk fredsperspektiv.

Bergen har god erfaring med å arrangere skolebesøk. Ved å ta kontakt med skolen eller direkte med lærere i samfunns- og historiefag, har IKFF Bergen fått være en del av et informasjonsarbeid rundt et prosjekt som kalles «demokratisk samfunnsbygging». Bergen IKFF har også arrangert filmkvelder på biblioteket. Dette er arrangementer som kan henvende seg til både unge og mer voksne kvinner.

Vi bør legge stor vekt på å være synlige ute i samfunnet. Da må vi delta i diskusjoner, sende leserbrev til aviser – vise sammenhengen mellom klimaproblematikken og den militære opprustningen. Samtidig kan det også være viktig å strekke seg ut mot yngre grupper – ungdomsskole og videregående – her kan vi kanskje forsøke å «så frø» til fremtidig bevissthet. Politisk bevisste kvinner kan generere økt medlemskap i IKFF.

Vi oppfordrer medlemmene våre til å komme med ideer om hvordan vi kan utvikle vår organisasjon videre. Vi skal ikke se bort fra at vi kan ha blitt hengende igjen i gamle spor, derfor mottas ethvert forslag med takk - og når det gjelder kreativiteten så kan vi si på godt norsk at «the sky is the limit».

INTERN EVALUERING AV ORGANISASJONEN IKFF

Av Berit Aasen og Inger Karin Røe Ødegård

IKFF gjennomførte en evaluering av forsøksordningen vi har hatt de to siste årene, hvor det har vært unntak fra IKFFs vedtekter. Evalueringen ble gjennomført i

Landsstyret og landsmøtet er øverste organ i IKFF. Et stort flertall gikk inn for å gå tilbake til en valgt leder som sammen med et arbeidsutvalg, kan bidra til gode forberedelser til landsstyremøtene, og bidra til økt effektivitet i organisasjonen. Evalueringen pekte på behov for

perioden oktober 2020 til februar 2021, og etter å ha blitt diskutert på landsstyremøter, lagt fram for landsmøtet i IKFF i april 2021. Evalueringen er basert på intervjuer med 17 IKFF medlemmer fra alle lokalavdelingene, og ble gjennomført av en gruppe av IKFF-medlemmer, Ingrid Eide, Berit Aasen og Inger Karin Røe Ødegård (leder).

Evalueringen fant sted under korona-epidemien, og et av hovedfunnene er at organisasjonen i stor grad har klart å fortsette aktivitetene under nedstengningen og har tatt i bruk digitale verktøy for møter. Det er en aktiv organisasjon som er representert i en rekke paraplyorganisasjoner, og deltatt i markeringer og aktiviteter.

Hovedfunnene viser at det er stor oppslutning om en modell med desentralisering av organisatoriske arbeidsoppgaver til lokallagene, noe som har bidratt til bedre finansiering av lokallagene og økt aktivitet.

å styrke det internasjonale arbeidet, og øke kontakten med andre IKFF-seksjoner og med WILPF sentralt innenfor de områder vi arbeider med. Den viste også til behov for et mer systematisk informasjonsarbeid og til behovet for å øke digital kompetanse i organisasjonen.

Landsmøtet sluttet seg til de fleste anbefalinger i rapporten, men ønsket at varamedlemmer fortsatt skal ha møte- og talerett i landsstyremøtene, for å sikre rask kommunikasjon og minske sårbarhet i organisasjonen.

Landsmøtet satte også ned en vedtektkomite for å arbeide fram nye vedtekter til landsmøtet 2022. I tillegg vedtok landsmøtet en treårig plan for rekruttering, hvor alle lokallagene aktivt skal bidra til en styrket organisasjon.

ARENDALSUKA OG REKRUTTERING

Hovedsaker for IKFF Oslo-Viken

Av Elisabeth Koren, IKFF Oslo/Viken

Landsmøtet vedtok at IKFF skal gå i gang med et treårig prosjekt for rekruttering. Årsmøtet i Oslo-Viken mente at ti-prosents økning av medlemstallet vårt burde være et passende mål. For å nå dette satser vi på å få til aktiviteter til høsten, også utenfor Oslo-gryta, blant annet i forbindelse med merkedagene mot atomvåpen og ikke minst, starte opp studiearbeid som medlemmene våre har sagt seg interessert i.

ARENDALSUKA

Arendalsuka 16-20 august samler hele organisasjons-Norge til diskusjon om politikk og samfunnsspørsmål. Dette er samtidig opptakten til høstens valgkamp. Her skal IKFF møte folk på vår egen **IKFF-stand** og nå ut med hjertesakene våre i gatene og på møteplassene. Vi skal spre vår informasjon om ikke-spredning, nedrustning og kjernefysisk sikkerhet, og vi skal jobbe for at Norge etter valget undertegner FNs atomvåpenforbud. Ikke nok med dette: Som avslutning på arrangementet samarbeider IKFFs arbeidsgruppe "Kvinner i krig, på flukt og som flykninger» med en rekke organisasjoner om et **seminar** om lengeværende ureturnerbare asylsøkere **fredag 20.august, kl 10:30 i Frivillighetsteltet.**

Alle IKFFs lokalavdelinger oppfordres til samarbeide om dette, men her går også utfordringen ut til alle leserne av Fred og Frihet:

Vil du være med på å synliggjøre IKFF i Arendal, delta på det som foregår og være med på å betjene IKFFs stand i løpet av uka 16.-20. august?

Gi beskjed til prosjektgruppa i Oslo-Viken og antyd hvilke dager som er aktuelle for deg, slik at vi kan legge dette inn i planleggingen av arrangementet.

Kontakt for prosjektgruppa for Arendalsuka er Elisabeth, e-koren@online.no.

Berit Aasen, beritaasen@hotmail.com, svarer på spørsmål om seminaret.

Og om så galt skulle skje at Arendalsuka avlyses, så har vi lært at vi må ha en digital plan B...

IKFF på stand med Bestemødre for fred i Arendalsuka i 2015. Foto: Elisabeth Kristiansen/IKFF

MER FRA OSLOVIKEN

Etter en lang koranastengt vinter gleder folk i Oslo og nabokommunene seg til at byen nå langsam åpnes opp og at vi kan møtes i litt større grupper. Til nå har årets medlemsmøter og gruppearbeid foregått på zoom. For noen har dette vært helt greit, for andre greit nok, men for noen er den digitale terskelen høy og møter slitsomme. Vi ser fram til igjen å kunne fysisk samles til møter og i de to arbeidsgruppene vi har etablert:

- Kvinner i krig og som flykninger <https://www.ikff.no/wp-content/uploads/2021/02/Rapport-2020-med-vedlegg-fra-gruppa-Kvinner-i-krig-pa-flukt-og-som-flyktninger-1.pdf>
- Nedrustningsgruppa <https://www.ikff.no/wp-content/uploads/2021/02/Nedrustningsgruppa-OsloViken-2020-1-1.pdf>.

NABOER SOM VENNER, IKKE FIENDER:

VEL MØTT TIL NORDISK RUSSISK SEMINAR I OSLO 12.-14.11.2021

Illustrasjon: Stine Marie Vørner

Av Liss Schanke

IKFF er opptatt av at den økte militariseringen og spenningen i nordområdene svekker norsk sikkerhet. For å trygge vår sikkerhet må vi skape tillit gjennom å bygge videre på den lange tradisjonen med fredelig folk – til folk-samarbeid mellom Norge og Russland.

Dette er bakgrunnen for at IKFF og Fredslaget arrangerer seminaret «Naboer som venner, ikke fiender» om nordisk-russisk samarbeid, i Oslo 12.-14. november 2021. Det er en oppfølging av et tilsvarende seminar med samme tittel i Oslo i februar 2020 og av en fredsreise fra Norge til Russland i 2018. Seminaret holdes på Anker hotell i Oslo sentrum – forhåpentligvis som et fysisk møte – men med digitale alternativer.

Det er etablert en bred nordisk-russisk planleggingsgruppe som er godt i gang med arbeidet og har valgt ut temaer for seminaret som

- Bekjempelse av gjensidige fiendebilder, fremme av tillit og fredskultur
- Demilitarisering av Østersjøen og Nordområdene
- Utfordringene rundt lagring av atomavfall.
- Internasjonalt samarbeid gjennom Nordisk Råd, FN og OSSE.

En av hovedmålsettingene med seminaret er å etablere tettere kontakt mellom fredsorganisasjoner og fredsvenner i Norden og Russland. Det blir god tid til å bli kjent og til uformelle diskusjoner og møter, blant annet om initiativene for fredsdepartementer i flere av de nordiske landene og ideen om et nordisk fredsråd. Nærmere informasjon: liss.schanke@gmail.com

er relevante for både Norden og Russland, blant annet:

TAKK FOR MEG

Av Liss Schanke

Jeg har vært i ledelsen av IKFF de siste 5 årene, først som leder, de siste årene som koordinator, og gikk av på landsmøtet nå i april.

IKFF har vært en viktig del av mitt liv, et forum hvor jeg har lært utrolig mye. Jeg husker godt hvor imponert jeg var over kunnskapsnivået hos medlemmene da jeg ble rekruttert til styret i IKFF Oslo ca. 1980 og hvor inspirerende det var å være med på de første internasjonale møtene og kongressene og møte fantastiske fredskvinner fra hele verden.

Jeg skal selvsagt fortsette i IKFF, som medlem av nedrustningsgruppa i Oslo/Viken, som vara i landsstyret og styremedlem i Fredsrådet. I tillegg har jeg hovedansvaret for de nordisk-russiske seminaret i Oslo i november.

Samtidig gleder jeg meg veldig til å ha bedre tid til andre ting. Mer friluftsliv, mer venner, mer barnebarn, mer tid på småbruket i Sørkedalen. På småbruket er det ikke TV, ikke internett og dårlig mobilnett. Derimot er det rådyr, elg, rev og hare på jordet, svaler i låven, mus i vedskjulet, sopp og bær i skogen – og masse ved som skal sages og stables. Et godt liv!

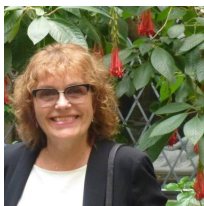
NYTT ARBEIDSUTVALG I IKFF

Landsmøtet i IKFF i april valde eit arbeidsutval som skal leie arbeidet i landsstyret i landsmøteperioden (2021-2022).

Fred og frihet bad dei fire som er valt til AU: Britt Schumann (leiar), Hilde Solberg (nestleiar), Elisabeth Koren (kasserar) og Åse Møller-Hansen (informasjonsansvarleg) svare på desse tre spørsmåla:

1. Kven er du?
2. Kva blir den viktigaste oppgåva for AU?
3. Kva er ditt ønske for IKFF i den landsmøteperioden de no er i gang med?

BRITT SCHUMANN

1. Jeg er utdannet cand. polit i sosiologi, med spansk og sosialantropologi i fagkretsen, og har studert journalistikk og tatt fagforfatterkurs på OsloMet, og har arbeidet som journalist i NRK og i fagpressen, og med informasjon i ulike offentlige instanser. Jeg har arbeidet med internasjonale spørsmål som programkoordinator i Utdanningsforbundets Internasjonale Avdeling og SOS-barnebyer. Det meste av 1990-tallet internasjonalt frilanser på Flyktningshjelpens beredskapslistene NORCAP og NORDEM, med kortere og lenger opphold i Kongo, Rwanda, Albania og Bosnia. Valgobservatør ved de palestinske valgene i 1996, på Madagaskar i 2002 og i Colombia i 2007.

---

2. Foreslå fordeling av oppgaver i AU, fordele og definere oppgaver slik som ansvar for websider, Fac Frihet, utadrettet virksomhet osv. utarbeide forslag til nasjonal arbeidsplan, faste arrangementer, og fordele de ulike oppgavene på medlemmer i henhold til drøfting og vedtak i lar besluttes i landsmøtet. AU kan dele oppgaver internt i landsstyret og la inn medlemmer i utvalg utenfor landsplaner og forslag drøftes i landsst

3. Det viktigste i kommende landsplan slik jeg ser det er oppfølgingen av rekrutteringsplanen, følge opp og internasjonalt arbeid ved å styrke samarbeidet og øke samarbeidet ute.

HILDE SOLBERG

1. Jeg er utdannet cand.philol med pedagogikk hovedfag, og har i tillegg kunsthistorie. Jeg har arbeidet som lærer, veileder og konsulent og har i mange år arbeidet som rektor i barneskolen og i ungdomsskolen. Jeg meldte meg inn i IKFF avdelingen etter Fredsmarsjen København – Paris i 1981. I Stavangeravdelingen har jeg hatt verv som leder og styremedlem, og deltatt i flere spennende oppdrag og prosjekt på 80 - og 90 tallet.

---

2. Den viktigste oppgaven for AU er å iverksette IKFF sin nasjonale arbeidsplan og motivere til vekst og utvikling i vår

3. IKFF må få gjennomslag for sin arbeidsplan IKFF som organisasjon må vokse Jeg har stor tro på at dette kan vi oppnå ved å styrke vår internasjonale og samarbeid med andre organisasjoner i fredsbevegelsen.

ELISABETH KOREN

ambisiøse arbeidsplanen som ble vedtatt i landsmøtet kan gjennomføres, så

1. Pensjonist og entusiastisk bestemor til tre barnebarn, rekruttert inn IKFF for fire år siden. Som yrkesaktiv jobbet jeg med landbrukshistorie, med siste stopp i Landbruksdepartementet hvor jeg arbeidet med vern og bærekraftig bruk av landbrukets genetiske ressurser. Biomangfold er viktig!

2. Foreslå hvordan arbeidsoppgavene kan organiseres og driftsmidler fordeles slik at den

videreutvikler den desentraliserte organisasjonsstrukturen med delte driftsoppgaver til alle avdelingene medlemsaktivitetene – og følge opp vedtak for å få til dette.

3. At IKFF blir styrket som et slag fredsbevegelsen i Norge i arbeidet med nedrustning, mot atomvåpen og for miljømessig bærekraftig fredskult fram til nye grupper kvinner i hele

---

ÅSE MØLLER-HANSEN

1. Jeg er utdannet cand.mag i sosiologi og media og massekommunikasjon, og har jobbet 29 år i Aetat intro, senere NAV intro med undervisning, yrkesveiledning og organisering av kurs og utdanning for flyktninger og innvandrere.

Har vært medlem i IKFF siden 2002, aktiv siden 2004. Styremedlem i IKFF Bergen og i landsstyret. Informasjonsansvarlig i IKFF med ansvar for hjemmeside og Facebook-side.

Medlem i rådet og programkomite Hardangerakademiet for fred, utvalg miljø og i styret for Antikrigsinitiativ

2. Jeg tenker den viktigste oppgaven er å koordinere arbeidet i IKFF og ta rask avgjørelser når det er nødvendig.

3. Jeg ønsker at IKFF kan skape opprustning og militær framskynde og forverre klimakrisen ødelegge stadig flere økosystem.

KVINNER – FRED – SIKKERHET

En rapport fra Forum 1325

Av Berit Aasen

IKFF har to representanter i det Norske Forum 1325, Britt Schumann og undertegnede. IKFF tok i sin tid initiativ til et slikt nettverk da Norge fikk sin første handlingsplan for Kvinner, fred og sikkerhet i 2005. Forum 1325 samler organisasjoner som arbeider med kvinner, fred og sikkerhet. Vi har etablert en liten gruppe i Forum 1325 som vil gå i dialog med Utenriksdepartementet om arbeidet i Sikkerhetsrådet i årene 2021-22.

Women's International League for Peace and Freedom (WILPF) hadde sin første verdenskongress i 1915 i Haag i Nederland. Mange kvinner, deriblant en rekke kvinner fra Norge møttes i Haag med tanke på å styrke arbeidet for kvinners stemmerett. Men i 1915 var første verdenskrig i sitt andre år, og fredsarbeidet ble stående som et helt sentralt arbeid for de kvinnene som møttes. I årene som fulgte krevde IKFF kvinner fra de ulike seksjonene, og fra WILPF internasjonal representasjon ved forhandlingsbordet om fred, og i det nye Folkeforbundet i Genève. Kravet var at kvinner skulle delta i arbeidet med å få slutt på krig, og at de burde kunne bidra til et arbeid som la vekt på fredsbygging. WILPF som organisasjon ble stiftet i 1919 på kongressen som fant sted i Zürich.

WILPF pådriver for kvinners deltakelse ved forhandlingsbordet

Temaet Kvinner, fred og sikkerhet har dermed

I årene etter har arbeidet fortsatt gjennom WILPFs program *peacewomen.com* og i nasjonale seksjoner for å sikre en fortsatt oppslutning om resolusjonen og at den blir gjennomført i konflikt og krigsområder og i fredsforhandlinger. Resolusjonen legger vekt på at kvinner skal inkluderes i fredsdelegasjoner, at de skal beskyttes mot overgrep i krig og konflikt, at FN skal bidra til at tiltak skal settes inn for å forebygge vold mot kvinner, og at kvinners deltagelse i makt og styresett skal fremmes i gjenoppbyggingen etter konflikt.

I dag er det stor vekt på å sikre en gjennomføring av ideene i resolusjonen, og å sikre gode rapporteringssystemer som viser til arbeid som blir gjort for å sikre deltagelse av kvinner i fredsarbeidet. Det vi vet etter alle disse årene, er at arbeidet må ta utgangspunkt i god kunnskap og med kjennskap til den enkelte konflikt, hvordan situasjonen er for kvinner og menn i konflikten, og hvilke konkrete utfordringer kvinner møter under og etter konflikt.

Kvinner fortsatt utsatt i konflikter

I mange av konfliktene er kvinner fortsatt spesielt utsatte, og situasjonen er forverret i mange land. I Afghanistan truer situasjonen kvinners opparbeidede rettigheter til skole og deltagelse i det offentlige livet. I Colombia blir menneskerettsaktivister truet på livet og drept, og myndighetene har møtt protester med økt bruk av vold de siste dagene. I Tigray-provinsen i Etiopia er kvinner og barn spesielt utsatte, og i

vært en del av IKFF/WILPF sitt arbeid fra starten. Det har vært mange tilbakeslag, ikke minst under den andre verdenskrig og i årene som fulgte. WILPF fortsetter med arbeidet for å fremme kvinners deltagelse i fredsforhandlinger, hvor kvinner ofte var, og fortsatt er, fraværende eller marginale.

I år 2000 var WILPF en av organisasjonene som sto helt sentralt i arbeidet med å fremme FNs Sikkerhetsresolusjon 1325 om *Kvinner, fred og sikkerhet*.

Myanmar slår militæret hardt ned på protester etter kuppet.

I 2020 var det 20-årsjubileum for vedtaket om sikkerhetsresolusjonen. IKFF sammen med andre organisasjoner i Forum 1325 skrev en kronikk med betydningen av lokale fredsmeklere i fredsprosessene i

konfliktland <https://www.bistandsaktuelt.no/arkiv-kommentarer/2020/sivilsamfunnets-rolle-i-arbeid-med-kvinner-fred-og-sikkerhet/>

KONGSBERG JAZZFESTIVAL OG VÅPEN

Illustrasjon: Henrik W. Sissener

Av Ragnhild Håkonsen, IKFF og Kongsberg
Fredslag

Det ble rabalder på Kongsberg da Kongsberg jazzfestival ville si opp sponsoravtalen med

frivillige på jazzfestivalen og publikummere, mange av dem ansatt i KOG, på banen. Det var daglige leserinnlegg, og kommentarfeltene flomma over. Særlig var det sympatierklæringer til KOG. Flere tok til orde for å boikotte

Kongsberg Gruppen. Mange musikere syntes det var uholdbart å spille på festivalen, finansiert av våpensalg. Her forteller Ragnhild Håkonsen om bakgrunnen for sponsoravtalen og hva som skjedde.

I mer enn 20 år har Kongsberg Gruppen (KOG) hatt en samarbeidsavtale med Kongsberg Jazzfestival. Det har vært kontroversielt blant en del musikere. Årsaken er selskapets våpenproduksjon, Kongsberg Defence & Aerospace. KDA er Norges største våpenprodusent, med en omsetning på 2.4 milliarder kroner i 1.kvartal 2021, mesteparten til eksport.

Motvindfestivalen et faktum

I 2014 ble KOG hovedsponsor for festivalen, det samme året som konsernet inngikk sin hittil største kontrakt, med diktaturet Oman i Midt-Østen. Da fikk noen unge, norske musikere nok. Den første uka i juli, samtidig med at Kongsberg Jazzfestival ble avholdt, ble Motvindfestivalen arrangert i Oslo, av artister som ønska å øke bevisstheten rundt «tvilsom sponning» av kulturlivet. «Kulturmarkeringer skal være manifestasjoner av overskudd, skaperkraft og glede, og jeg synes det lugger veldig når våpenprodusenter involveres», sa en av initiativtagerne, Andreas Røysum.

Motvindfestivalen har vært arrangert hvert år siden det. I 2015 skreiv samtidsmusikeren Julian Skar fra Kongsberg et leserinnlegg i lokalavisa med tittelen «Min hjemby er lastet med sølv, jazz og missiler.» I innlegget har han sterke formuleringer, blant annet skriver han «Kongsbergs bakgård stinker av kynisk droneteknologi, diktatoreksport og korrupsjonsetterforskning. Byens kulturliv har også begynt å lukte.» Innlegget ble møtt med taushet i byen, temaet var tabubelagt.

Musikere takker nei

For Kongsberg Jazzfestival ble koblingen mot våpenindustrien stadig mer problematisk. En ny

jazzfestivalen. Politikerne glemte prinsippet om «armlengdes avstand», ordføreren uttalte til og med at «jazzfestivalen burde gi KOG en skikkelig unnskyldning».

Saken var omtalt i flere hovedstadsaviser.

Kongsberg Fredslag bidro med to avisinnlegg i lokalavisa, *Laagendalsposten*, det første med tittel «Gratulerer til jazzfestivalen med en god og riktig avgjørelse», deretter «200 år med våpenproduksjon – er ikke det lenge nok?». Deretter ble vi intervjuet av *Aftenposten* og var med i en artikkel om saken der. I kommentarfeltene til lokalavisa fikk vi vår rausedel av kjeften. Saklighetsnivået på debatten var ikke imponerende. Det skal sies at det også var både innlegg og kommentarer fra folk som støtta jazzfestivalens avgjørelse, og hevda at de fritt må få velge sine sponsorer, og også fra andre kritikere av våpenindustrien. Men det store flertallet støtta KOG, og mange så nok nesten på det som hadde skjedd som en personlig fornærmelse.

Styret må snu

Presset på Kongsberg Jazzfestival ble for stort, og etter en ukes tid gjorde styret om på avgjørelsen sin. Til avisa sa de at de hadde feilberegna «hvor mye festivalen betydde for byen». De beklaga, de hadde ikke ment å fornærme noen. De presiserte at det ikke var en politisk beslutning de hadde tatt, de tok ikke stilling til våpenproduksjonen. Det var et reint strategisk valg, med tanke på den videre utviklingen av festivalen. Hele styret stilte nå sine plasser til disposisjon, og avisa meldte at Kongsberg Jazzfestival og KOG skulle ha nye forhandlinger for å bli enige om en ny samarbeidsavtale. Det endte med at styrelederen som ble valgt i fjor høst ikke bare stilte sin plass til disposisjon, han trakk seg.

Veien videre?

Vi leser nå i avisa at forhandlingene mellom KOG

generasjon unge musikere tar mer aktivt stilling i politiske spørsmål, og festivalen opplevde at artister de gjerne ville ha til Kongsberg takka nei på grunn av hovedsponsors våpenproduksjon. Frafallet av musikere har vært et økende problem de siste åra. Høsten 2020, da det var tid for fornyelse av sponsoravtalen med KOG, beslutta derfor jazzfestivalens nyvalgte styre at de ville si opp avtalen. Det var et samla styre som sto bak. De sa at det var et reint strategisk valg, og det de mente var best for festivalen framover. De presiserte at de ikke tok stilling til våpenproduksjonen. I tillegg til at musikere takka nei, ble det begrunna med at folkefesten hadde blitt litt vel mye vektlagt de siste åra i forhold til det kunstneriske. Kongsberg Jazzfestival har vokst til å bli landets største, og nåværende styre vil nedskalere litt, og vektlegge det kunstneriske mer.

Kaotiske tilstander

Da dette ble offentliggjort midt i februar i år førte det straks til kaotiske tilstander i avisspaltene og på diverse facebook-grupper i Kongsberg. KOGs informasjonsdirektør var først ute, han sa at de var «meget overrasket». Det var litt rart, for i 2014 uttalte han at de hadde «registrert at det hadde vært en debatt.» Så kom konsernets tillitsvalgte, byens politikere,

og Kongsberg Jazzfestival er sluttført, og ny styreleder er igjen valgt. KOG fortsetter å være hovedsponsor ut dette året. Avtalen kom på plass etter noen uker med forhandlinger. Partene ser litt ulikt på veien videre. Styrelederen sier at jazzfestivalen ikke kan binde seg til noe langsiktig, men at ved å videreføre avtalen ut året får de mer arbeidsro, når de nå skal gå inn i en prosess for å sette nye rammer og retning på festivalen. KOGs informasjonsdirektør sier at de er glade for å ha kommet til enighet med «både jazzfestivalen og byen». Han håper at denne avtalen legger grunnlaget for videre samarbeid i årene som kommer. I denne prosessen har det blitt tydeliggjort at det er viktigere for KOG å sponse jazzfestivalen enn det er for jazzfestivalen å bli sponsa av dem.

Nå er det bare å følge med videre. Det som har skjedd har skjedd. Ingenting blir helt som før, dette har gitt KOG en liten ripe i lakken. Kongsberg jazzfestival gikk ikke tilbake til forhandlingsbordet med glede, de opplevde et voldsomt press og følte seg tvunget. Så får vi se etter nyttår, om de da får lov til å stå fritt og bestemme sjøl. Kongsberg Fredslag støtter helhjerta både jazzfestivalen og de unge musikere som fronter denne kampen, og håper at Kongsberg Jazzfestival avslutter sponsoratet med KOG ved årsskiftet.

MEDLEMSKONTINGENTEN FOR 2021

Vi minner om kontingenten for 2021. Kontingenten per år er på 500 kr eller 300 kr.

Vi setter stor pris på pengegaver. Gaver over 500 kr kan trekkes fra skatten.

Husk å oppgi hvilket år kontingenten gjelder for, og hva innbetalingen gjelder -

kontingent og/eller gave.

Pengene gir mulighet for aktivitet og synliggjøring av IKFF.

Kontonummeret er: 1254 62 53048

BLI MEDLEM AV IKFF

Ønsker du å bli medlem, send oss ditt navn, postadresse og epostadresse på epost ikff@ikff.no eller per brev til Majorstuveien 39, 0367 Oslo.

Redaksjonen for dette nummeret er:

Ellen Elster, Audgunn Oltedal.

IKFF-avdeling Oslo/Viken har bidratt med mesteparten av stoffet. Kontaktperson har vært Liss Schanke.

Lay-out: Stine Marie Vørner

Lokalavdelinger og kontakter

Bergen/Hordaland: Aase Møller-Hansen, epost: aasemh04@yahoo.com

Innlandet: Kari Nes, epost: kar-nes@online.no

Sandnes: Ingegerd Austbø, epost: ingegera@online.no

Stavanger: Hilde Solberg, epost: solberghilde@outlook.com

Oslo/Viken: Elisabeth Koren, epost: e-koren@online.no

Internasjonal kvinneliga for fred og frihet | WILPF Norge

Majorstuveien 39

0367 Oslo

ikff@ikff.no

Du mottar denne eposten fordi du er medlem av IKFF eller har meldt deg på IKFFs nyhetsbrev.

Vil du endre hvordan du mottar dette nyhetsbrevet? Ta kontakt på ikff@ikff.no

